

BÖLÜM | 21

Senkop

Mert ÖZEN¹

Giriş

Senkop, geçici global serebral hipoperfüzyon sonucu oluşan, ani başlayan, kısa süren ve kendiliğinden iyileşen geçici bilinç kaybıdır (1, 2).

Senkop sıklıkla 20 saniyeden daha az devam etmekte olup, bazen birkaç dakikadan fazla da sürebilmektedir. Bulantı-kusma, halsizlik, görme bozuklukları gibi başlangıç semptomları görülmektedir. Bilinç kaybı sonucu postural tonus kaybı kaçınılmaz olup bunun sonucunda düşme veya yaralanmalar görülebilmektedir. Senkopta iyileşme tam ve hızlıdır, nadiren 1-2 dakikadan fazla sürmektedir (1, 2).

65 yaş altındaki kişilerde yaşam boyu senkop görülme olasılığı %35-39'dur. Kadınlarda daha sık görülmekle beraber vakaların %80'i 30 yaş altındadır (2).

Patofizyoloji

Senkop atakları çoğunlukla ayakta kalma sonucu oluşmaktadır. Bu sırada alt ekstremit ve splanknik alanda yaklaşık 500-1000 ml kan toplanır. Buna bağlı olarak venöz dönüş, ventriküler doluş ile kalp debisinde azalma olur ve kan basıncı düşer. Refleks olarak karotis sinüsü ve arcus aortada bulunan baroreseptörler uyarılır, sempatik aktivite artar, vagal aktivite azalır. Sonuç olarak; periferik direnç, venöz dönüş, kalp debisi artar ve kan basıncındaki düşüş önlenir (3).

Ancak bu yanıt yetersiz kalırsa serebral hipoperfüzyon meydana gelir, bunun sonucunda ise serebral kan akımının otoregülasyon mekanizmalarındaki yetersizlik sonucu senkop meydana gelir. Normalde serebral kan akımı 100 gr

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Pamukkale Üniversitesi, Tıp Fakültesi, ozenmert@yahoo.com

Kaynaklar

1. Kapoor WN, Syncope. N Engl J Med 2000; 343: 1856-1862.
2. Gan HW, Lim BC, Teo WS. Electrocardiographical case. Young woman with frequent syncope attacks. Singapore Med J 2007; 48: 1061-1063.
3. Syncope (Management of). Turk Kardiyol Dern Ars. 2009; 37(8): 135-176
4. Brignole M, Moya A, de Lange FJ, Deharo JC, Elliott PM, Fanciulli A, Fedorowski A, Furlan R, Kenny RA, Martín A, Probst V, Reed MJ, Rice CP, Sutton R, Ungar A, van Dijk JG; ESC Scientific Document Group. 2018 ESC Guidelines for the diagnosis and management of syncope. Eur Heart J. 2018 Jun 1;39(21):1883-1948. doi: 10.1093/eurheartj/ehy037.
5. Benditt D, Syncope in adults: Clinical manifestations and initial diagnostic evaluation, (15/06/2021 tarihinde https://www.uptodate.com/contents/syncope-in-adults-clinical-manifestations-and-initial-diagnostic-evaluation?search=syncope&source=search_result&selectedTitle=1~150&usage_type=default&display_rank=1 adresinden ulaşılmıştır).